

Oikeus vai etuoikeus?

12.5.2009 09:53 — Jyrki J.J. Kasvi

Nettiyhteydestä on tullut yhä tärkeämpi osa arkea, kun julkiset palvelut, pankkipalvelut, sosiaalinen elämä, ostokset, uutiset, viihde, kaikki haetaan netistä. Jokainen tietää kokemuksesta sen avuttomuuden tunteen, kun nettiyhteys on joskus poikki.

Kuitenkin samaan aikaan eri maissa pohditaan, miten ja missä tilanteissa kansalaisten nettiyhteydet saa katkaista. Onko esimerkiksi toistuva vertaisverkon käyttäminen tekijänoikeuksien rikkomiseen riittävä peruste nettiyhteyden katkaisemiselle? Tai tarvitaanko yhteyden katkaisuun tuomioistuimen päätös vai riittääkö pelkkä rikoksen uhrin operaattorille tekemä ilmoitus?

Eli onko nettiyhteys oikeus vai etuoikeus? Jos pääsyä nettiin pidetään samanlaisena perusoikeutena kuin pääsyä kadulle, sähköverkkoa tai puhelinliittymää, nettiyhteyttä ei voi katkaista. Se olisi sama kuin kodin ovet naulattaisiin kiinni rangaistukseksi toistuvasta punaisia päin kävelemisestä.

Jos nettiyhteyttä sen sijaan kohdellaan etuoikeutena, sen voi ottaa pois samaan tapaan kuin ajokortin. Meillä on kuitenkin toimiva joukkoliikenne. Ilman ajokorttiakin tulee toimeen. Mutta onko meillä toimivaa joukkotietoliikennettä?

Kun yhä suurempi osa elämästä siirtyy nettiin, elämä ilman nettiyhteyttä käy vaikeaksi. Nettiyhteyden katkaisusta voi tulla uudentyypinen rangaistus, virtuaalinen kotiaresti. Mutta kuka velvoittaa pankit ja viranomaiset ylläpitämään perinteisiä palvelutiskejä näitä netistä hädettyjä varten? Mistä he saavat tiedon verikokeidensa tuloksista tai joukkoliikenteen aikatauluista?

Jos nettiyhteyden katkaisua aletaan käyttää rangaistuksena, siitä eivät saa päättää asianosaiset, netin väärinkäytön uhrin. Päätökset on tehtävä riippumattomassa tuomioistuimessa, joka arvioi todisteet ja punnitsee tekojen ja seurausten oikeudenmukaiset suhteet.

Ja jonkun on joka tapauksessa tarjottava yhteytensä menettämään tuomituille yhteiskunnan peruspalvelut myös netin ulkopuolella.

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2009/05/12/oikeus-vai-etuoikeus/200911947/66>